

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гзз 54/05
26.05.2005. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Весне Поповић, Мирјане Грубић, Јасминке Станојевић и Миломира Николића, чланова већа, у извршном предмету повериоца АА, против дужника Општинског суда у Врању, ради наплате новчаних потраживања, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Гт I број 312/05 од 21. 02. 2005. године подигнутог против решења Општинског суда у Врању И број 447/04 од 01. 04. 2004. године и решења истог суда Ипв. 373/04 од 12. 11. 2004. године, у седници одржаној 26. 05. 2005. године, донео је:

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољен захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Гт I број 312/05 од 21. 02. 2005. године, подигнут против решења Општинског суда у Врању И број 447/04 од 01. 04. 2004. године и решења истог суда Ипв. 373/04 од 12. 11. 2004. године.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Општинског суда у Врању И број 447/04 од 01. 04. 2004. године, дозвољено је предложено извршење на основу извршне пресуде Општинског суда у Врању К број 620/01 од 12. 05. 2003. године, ради наплате новчаног потраживања повериоца у износу од 42.600,0 динара са каматом од 03. 01. 2004. године, и трошкова извршења пленидбом новчаних средстава са рачуна дужника.

Решењем Општинског суда у Врању ИПв број 373/04 од 12. 11. 2004. године, одбијен је као неоснован приговор дужника изјављен против решења о извршењу И број 447/04 од 01. 04. 2004. године.

Против наведених решења Општинског суда у Врању, Републички јавни тужилац подигао је захтев за заштиту законитости због битне повреде одредаба парничног поступка (из члана 354. став 2. тачка 11. ЗПП) и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о захтеву за заштиту законитости у смислу члана 421. у вези члана 401. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 125/04) и члана 14. Закона о извршном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 28/00...71/01), Врховни суд Србије је нашао да захтев није дозвољен.

Према члану 14. Закона о извршном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 28/00...71/01), који се примењује на основу члана 304. Закона о извршном поступку ("Службени гласник РС", бр. 125/04), у поступку извршења и обезбеђења сходно се примењују одредбе Закона о парничном поступку ако тим или другим савезним законом није drukчије одређено.

Према члану 417. Закона о парничном поступку јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости само због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 5. тог закона – ако је противно одредбама тог закона суд засновао своју одлуку на недозвољеним располагањима странака (члан 3. став 3. тог закона).

Према члану 3. став 1. Закона о парничном поступку суд у парничном поступку одлучује у границама захтева које су странке ставиле у поступку, а на основу става 2. тог члана странке могу слободно располагати захтевима које су ставиле у току поступка, могу се одрећи својих захтева, признати захтеве противника и поравнати се. Тим одредбама изражено је начело диспозиције странака, које се огледа у овлашћењу да слободно располажу захтевима које су ставиле у поступку. Располагања странке могу вршити посредно процесним радњама (као што је повлачење тужбе или противтужбе, одрицање од тужбеног или противтужбеног захтева, закључење судског поравнања, признање тужбеног или противтужбеног захтева), а и на посредан начин (као што је признање чињеница из којих произилази основаност захтева, изостанак са припремног или првог рочишта за главну расправу, изостанак са рочишта који има за последицу утврђење да се тужба сматра повученом). На основу става 3. тог члана суд неће уважити располагања странака која су у супротности са принудним прописима, јавним поретком и правилима морала.

Судови у овој парници нису засновали своје одлуке на недозвољеним располагањима странака у смислу члана 3. став 3. Закона о парничном поступку зато што не постоје ни посредна ни непосредна располагања странака. Странке се нису одрицале од захтева, признале захтев противника, нису се поравнале, нити је одлука заснована на посредном признању чињеница, односно изостанку са првог рочишта. Због тога нису испуњени услови за изјављивање захтева за заштиту законитости, јер није учињена битна повреда из члана 361. став 2. тачка 5. тог закона.

Од 23. 2. 2005. године, када је ступио на снагу Закон о парничном поступку, јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости само због битне повреде одредаба парничног поступка која се односи на недозвољена располагања странака. На основу тог закона, за разлику од предходног Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/77... "Службени лист СРЈ", бр. 3/02), јавни тужилац не може подићи захтев за заштиту законитости због погрешне примене материјалног права. Странке могу изјавити захтев за заштиту законитости само из разлога који је предвиђен за јавног тужиоца, јер не могу имати више права у коришћењу тог правног лека од јавног тужиоца. Због тога наводи у захтеву за заштиту законитости о погрешној примени материјалног права, погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању и учињеним битним повредама одредаба парничног поступка које се не односе на недозвољена располагања странака нису релевантни, јер то нису дозвољени разлози за изјављивање захтева за заштиту законитости. Ни обавештење надлежног јавног тужиоца странкама у смислу члана 418. Закона о парничном поступку да се саме могу користити тим правним леком не може бити основ за изјављивање тог правног лека због разлога који није предвиђен чланом 417. тог закона.

На основу члана 404. у вези члана 421. став 2. Закона о парничним поступку у вези члана 14. Закона о извршном поступку, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

ИЈ